ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

18. prosince 2008 *

Ve věci C-349/07,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Supremo Tribunal Administrativo (Portugalsko) ze dne 12. června 2007, došlým Soudnímu dvoru dne 27. července 2007, v řízení

Sopropé – Organizações de Calçado Lda

proti

Fazenda Pública,

za přítomnosti:

Ministério Público,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, J.-C. Bonichot (zpravodaj), K. Schiemann, P. Kūris a L. Bay Larsen, soudci,

* Jednací jazyk: portugalština.

generální advokátka: V. Trstenjak,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Sopropé – Organizações de Calçado Lda A. Caneirou, advogado,

– za portugalskou vládu H. Ventura, C. Guerra Santos a L. Fernandesem, jako zmocněnci,

– za italskou vládu I. M. Bragugliou, jako zmocněncem, ve spolupráci s G. Albenziem, avvocato dello Stato,

– za Komisi Evropských společenství S. Schønbergem a P. Guerra e Andradem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 2. října 2008,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu zásady dodržování práva na obhajobu.

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi společností Sopropé – Organizações de Calçado Lda (dále jen „Sopropé“) a la Fazenda Pública (Státní pokladna) ve věci vybrání celního dluhu po propuštění zboží, o němž bylo rozhodnuto v důsledku šetření ohledně původu zboží dovezeného do Portugalska touto společností mezi rokem 2000 a rokem 2002.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

3 Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307), bylo pozměněno nařízením

Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2700/2000 ze dne 16. listopadu 2000 (Úř. věst. L 311, s. 17; Zvl. vyd. 02/10, s. 239, dále jen „celní kodex“).

4 Hlava VII kapitola 3 celního kodexu pojednává v článcích 217 až 232 o vybírání celního dluhu.

5 Článek 221 odst. 1 celního kodexu stanoví:

„Jakmile je částka cla zaúčtována, musí být odpovídajícím postupem sdělena dlužníkovi.“

6 Podle čl. 222 odst. 1 písm. a) celního kodexu:

„1. Částky cla sdělené podle článku 221 musí dlužníci zaplatit v následujících lhůtách:

a) není-li dané osobě vyhrazen některý ze způsobů ulehčení platby podle článků 224 až 229, musí být platba provedena ve stanovené lhůtě.

Aniž je dotčen čl. 244 druhý pododstavec, nesmí tato lhůta přesáhnout deset dní od dne, kdy je dlužníkovi sdělena částka dlužného cla, a v případě souhrnného zaúčtování za podmínek stanovených v čl. 218 odst. 1 druhém pododstavci musí být tato lhůta stanovena tak, aby neumožnila dlužníkovi získat delší lhůtu splatnosti, než by získal v případě, kdyby mu byl udělen odklad platby cla.

[…]“

7 Články 243 až 246, které se nacházejí v hlavě VIII celního kodexu, se týkají opravných prostředků.

8 Podle článku 245 tohoto kodexu:

„Předpisy o postupu při podávání opravného prostředku přijmou členské státy.“

Vnitrostátní právní předpisy

9 Obecný zákon o daních (dále jen „LGF“), schválený nařízením s mocí zákona č. 398/98 ze dne 12. prosince 1998, výslovně stanoví zásadu účasti na daňovém řízení zakotvenou

v článku 267 Ústavy Portugalské republiky a již uvedenou, pokud jde o správní řízení, v článku 100 a následujících správního řádu.

10 Podle článku 60 tohoto zákona, v jeho znění použitelném na skutečnosti ve věci v původním řízení:

„1. Poplatníci se účastní na vzniku rozhodnutí, která se jich týkají, nestanoví-li zákon jinak, jedním z následujících způsobů:

a) právem být vyslechnut před vybráním dluhu;

[…]

e) právem být vyslechnut před vyhotovením závěrečné zprávy o daňové kontrole.

[…]

4. Právo být vyslechnut musí být uplatněno ve lhůtě, která bude stanovena daňovým orgánem v doporučeném dopise zaslaném za tímto účelem na adresu daňového domicilu poplatníka.

[…]

6. Lhůta pro uplatnění práva být vyslechnut ústně nebo písemně nesmí být kratší než 8 dnů a nesmí přesáhnout 15 dnů.

[…]“

11 Doplňující pravidla týkající se postupu při daňové kontrole byla přijata nařízením s mocí zákona č. 413/98, ze dne 31. prosince 1998.

12 Podle článku 60 uvedeného nařízení s mocí zákona, který se týká předběžného slyšení:

„1. Jakmile jsou kontrolní činnosti ukončeny a vedou-li ke zdanění nebo k daňově nepříznivým krokům vůči právnímu subjektu, který je předmětem kontroly, musí být návrh závěrečné zprávy, obsahující popis těchto činností a jejich odůvodnění, oznámen uvedenému právnímu subjektu ve lhůtě 10 dnů.

2. Oznámení musí stanovit lhůtu 8 až 15 dnů k tomu, aby bylo právnímu subjektu, který je předmětem kontroly, umožněno vyjádřit se k uvedenému návrhu závěrečné zprávy.

3. Právní subjekt, který je předmětem kontroly, se může vyjádřit písemně nebo ústně, přičemž v posledně uvedeném případě jsou její vyjádření zaprotokolována.

4. Závěrečná zpráva bude vypracována ve lhůtě 10 dnů po vyjádřeních uvedených v předchozím odstavci."

Spor v původním řízení a předběžné otázky

13 Sopropé je portugalský podnik, který prodává boty dovážené z Asie. Spor v původním řízení se týká 52 dovozů bot – deklarovaných jakožto zboží kambodžského původu – jež požívaly z důvodu svého předpokládaného původu preferenčního celního zacházení na základě systému všeobecných celních preferencí po dobu dvou a půl let, od roku 2000 do poloviny roku 2002.

14 Na počátku roku 2003 proběhlo šetření ze strany portugalského Ředitelství služeb pro boj proti celním podvodům v rámci postupu správní spolupráce zahájeného Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) za účelem prověření původu bot dovážených z Asie.

15 Prověřování uskutečňovaná celní správou v rámci Sopropé byla zahájena dne 14. února 2003. Vedla portugalské orgány k závěru, že 52 výše uvedených dovozů bylo uskutečněno na základě předložení falešných osvědčení o původu a dokladů o přepravě.

16 Celní správa z toho vyvodila, že dovezené zboží nemá preferenční původ, a nemůže tedy požívat výhod systému všeobecných celních preferencí, a že je třeba v důsledku toho pro ně uplatnit celní sazbu stanovenou pro zboží pocházející ze třetí země.

17 Dne 3. července 2003 byla Sopropé informována o tom, že může uplatnit své právo být předem vyslechnuta k návrhu závěrečné kontrolní zprávy a k jejím přílohám ve lhůtě osmi dnů na základě článku 60 LGF. Společnost uplatnila toto právo dne 11. července 2003.

18 Jelikož Sopropé nepřednesla žádnou novou skutečnost, která by mohla vést ke změně návrhu kontrolní zprávy, celní správa ji dopisem ze dne 16. července 2003, doručeným o den později, informovala, že v souladu s článkem 222 celního kodexu stanoví lhůtu deseti dnů k zaplacení dlužného cla. Toto clo bylo stanoveno ve výši 212 684,98 eur, zvýšené o DPH ve výši 36 757,99 eur a úroky z prodlení ve výši 19,30 eur, což dohromady činí 249 462,27eur.

19 Mezi datem oznámení pro účely uplatnění práva být vyslechnut a datem oznámení týkajícího se platby tedy uplynulo třináct dní.

20 Sopropé odmítla zaplatit celní dluh, který jí byl oznámen, ve stanovené lhůtě. Dne 8. září 2003 podala opravný prostředek k Tribunal Administrativo e Fiscal de Lisboa, založený zejména na porušení zásady dodržování práva na obhajobu, z důvodu nedostatečné lhůty, která jí byla udělena k tomu, aby mohla předložit svá vyjádření. Soud měl nicméně za to, že rozhodnutí o celním výměru bylo odůvodněné, jelikož nebyl předložen žádný důkaz, jenž by ho mohl zpochybnit. Soud se krom toho domníval, že právo na obhajobu bylo dodrženo, protože taková povinnost být předem vyslechnut, jako je ta definovaná LGF, byla splněna a že byl dodržen postup při daňové kontrole.

21 Sopropé se proti tomuto rozhodnutí odvolala k Supremo Tribunal Administrativo zejména z důvodu, že soud prvního stupně nesprávně uplatnil zásadu práva na obhajobu, tak jak je zaručena právem Společenstvím.

22 Supremo Tribunal Administrativo se v rámci tohoto opravného prostředku rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je lhůta 8 až 15 dnů, již stanoví čl. 60 odst. 6 obecného zákona o daních a čl. 60 odst. 2 doplňujících pravidel týkajících se postupu při daňové kontrole, schválených nařízením s mocí zákona č. 413/98 ze dne 30. prosince 1998, během níž může plátce cla uplatnit právo být ústně či písemně vyslechnut, v souladu se zásadou dodržování práva na obhajobu?

2) Lze mít za to, že lhůta 13 dnů mezi datem, kdy celní správa informovala dovozce Společenství (v projednávaném případě malý portugalský podnik obchodující s obuví) o možnosti uplatnit ve lhůtě 8 dnů právo být vyslechnut, a datem oznámení celního výměru, jenž ukládá povinnost zaplatit ve lhůtě 10 dnů dovozní clo za 52

dovozů obuvi z Dálného východu uskutečněných v období dvou a půl roku (od roku 2000 do poloviny roku 2002) na základě systému všeobecných celních preferencí, představuje přiměřenou lhůtu pro uplatnění práva na obhajobu ze strany dovozce?“

K předběžným otázkám

23 Podstatou obou předběžných otázek předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je, zda lhůta osmi dnů přiznaná podniku k uplatnění jeho připomínek k návrhu rozhodnutí o výběru dovozního cla po propuštění zboží ve výši 249 462,27 eur, týkajícího se 52 dovozů zboží, které byly uskutečněny v období dvou a půl let, splňuje požadavky práva Společenství a konkrétně obecné zásady dodržování práva na obhajobu, zejména pokud bylo rozhodnutí o celním výměru přijato celní správou 5 dnů po uplynutí této lhůty.

Vyjádření předložená Soudnímu dvoru

24 Žalobkyně v původním řízení připomíná, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že zásada dodržování práva na obhajobu vyžaduje, aby osoby, vůči kterým je zamýšleno přijmout rozhodnutí nepříznivě zasahující do jejich právního postavení, mohly

užitečně vyjádřit své stanovisko (viz zejména rozsudky ze dne 24. října 1996, Komise v. Lisrestal a další, C-32/95 P, Recueil, s. I-5373, bod 21; ze dne 21. září 2000, Mediocurso v. Komise, C-462/98 P, Recueil, s. I-7183, bod 36, a ze dne 12. prosince 2002, Cipriani, C-395/00, Recueil, s. I-11877, bod 51).

25 Sopropé proto tvrdí, že na takovou lhůtu, jaká byla podle LGF přiznána dovozci k uplatnění jeho práva být vyslechnut, lze nahlížet tak, že je v souladu se zásadou dodržování práva na obhajobu, pouze pokud mu umožňuje užitečně vyjádřit jeho stanovisko. Za takových okolností, jako jsou ty ve sporu v původním řízení, má přitom za to, že lhůta, která jí byla přiznána, nebyla dostatečná.

26 Portugalská republika tvrdí, že zásada dodržování práva na obhajobu se nepoužije na postup předběžného slyšení stanovený LGF. Tento postup je totiž výrazem zásady účasti na rozhodnutí, a nikoliv práva podat opravný prostředek. Navíc z judikatury Soudního dvora a zejména z rozsudku ze dne 2. října 2003, ARBED v. Komise (C-176/99 P, Recueil, s. I-10687), vyplývá, že zásada práva být předem vyslechnut je součástí práva na obhajobu pouze v rámci sankčního řízení, což není případ věci v původním řízení. Portugalská republika má v důsledku toho za to, že lhůtu uvedenou v článku 60 LGF nelze posuzovat ve vztahu k zásadě práva na obhajobu. Nelze ji proto považovat za nepřiměřenou, neboť pouze doplňuje jednotlivé upravené opravné prostředky proti rozhodnutí o celním výměru, čímž je posílena účinná možnost výkonu práva na obhajobu.

27 Portugalská republika dodává, že za předpokladu, že by měl Soudní dvůr za to, že se právo na obhajobu uplatní na postup předběžného slyšení stanovený LGF, je sporná lhůta slučitelná s právem Společenství, pokud dodržuje zásady rovnocennosti a efektivity (viz zejména rozsudek ze dne 17. června 2004, Recheio – Cash & Carry, C-30/02, Sb. rozh. s. I-6051). Podle tohoto členského státu je zásada rovnocennosti dodržována, jelikož LGF stanoví stejnou lhůtu pro všechny daňové výměry, ať jsou již

založeny na vnitrostátní právní úpravě, nebo právu Společenství. Vnitrostátnímu soudu přísluší posoudit dodržování zásady efektivity.

28 Italská republika poukazuje na to, že celní kodex ani nestanoví, že dlužník má být vyslechnut před vybráním jeho celního dluhu. Opírá se o článek 245 tohoto kodexu, když tvrdí, že ustanovení týkající se postupu při podávání opravného prostředku spadají do pravomoci členských států. Domnívá se proto, že Soudní dvůr by se měl spokojit s opětovným potvrzením zásady práva subjektu být vyslechnut jak ve fázi správní, tak ve fázi soudního řízení v souladu s vnitrostátní právní úpravou.

29 Komise Evropských společenství uvádí, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že dodržování práva na obhajobu vyžaduje, aby osoby, kterým jsou určena rozhodnutí, která významně ovlivňují jejich zájmy, měly právo být vyslechnuty, tj. mohly užitečně vyjádřit své stanovisko, což vyžaduje dodržení přiměřené lhůty k předložení jejich vyjádření (viz zejména rozsudky ze dne 14. července 1972, Cassella Farbwerke Mainkur v. Komise, 55/69, Recueil, s. 887; ze dne 29. června 1994, Fiskano v. Komise, C-135/92, Recueil, s. I-2885, jakož i ze dne 13. září 2007, Land Oberösterreich a Rakousko v. Komise, C-439/05 P a C-454/05 P, Sb. rozh. s. I-7141).

30 Komise shledává, že rozhodnutí o celním výměru přijatá na základě celního kodexu mohou významně ovlivnit zájmy takových dovozců, jako je žalobkyně v původním řízení, a že v důsledku toho musí být právo na obhajobu zajišťováno členskými státy při provádění ustanovení uvedeného kodexu týkajících se způsobu vyměřování celních dluhů, ačkoliv žádné ustanovení týkající se práva být vyslechnut v něm nefiguruje.

31 Vyvozuje z toho, že taková lhůta, jaká je stanovená LGF, je slučitelná se zásadou být vyslechnut, jestliže osoby, jejichž zájmy jsou významně dotčeny rozhodnutími přijatými v rámci práva Společenství, mají možnost užitečně vyjádřit své stanovisko k těmto rozhodnutím.

32 Podle Komise přísluší vnitrostátnímu soudu posoudit, zda požadavky spjaté s dodržováním práva na obhajobu jsou splněny, s ohledem jak na právní rámec Společenství, tak vnitrostátní právní rámec, a po obecném posouzení skutkového základu sporu v původním řízení. Domnívá se, že předkládající soud se může, za účelem rozhodnutí o dodržování práva být vyslechnut, inspirovat kritérii, jež vycházejí z judikatury Soudního dvora, jako je účel použitelných pravidel Společenství, komplexnost právního rámce, případná možnost požádat o prodloužení stanovené lhůty a konečně možnost předložit dodatečné připomínky.

Odpověď Soudního dvora

33 Základní práva jsou nedílnou součástí obecných právních zásad, jejichž dodržování Soudní dvůr zajišťuje. Soudní dvůr za tímto účelem vychází z ústavních tradic společných členským státům, jakož i z poznatků, které skýtají mezinárodně právní instrumenty týkající se ochrany lidských práv, na jejichž tvorbě členské státy spolupracovaly nebo k nimž přistoupily (viz zejména rozsudek ze dne 6. března 2001, Connolly v. Komise, C-274/99 P, Recueil, s. I-1611, bod 37).

34 Krom toho z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že je-li mu podána žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, je povinen, pokud vnitrostátní právní úprava spadá do rozsahu působnosti práva Společenství, poskytnout všechny prvky výkladu nezbytné k tomu, aby vnitrostátní soud posoudil soulad této právní úpravy se základními právy,

jejichž dodržování Soudní dvůr zajišťuje (viz zejména rozsudky ze dne 18. června 1991, ERT, C-260/89, Recueil, s. I-2925, bod 42, a ze dne 4. října 1991, Society for the Protection of Unborn Children Ireland, C-159/90, Recueil, s. I-4685, bod 31).

35 Jestliže se předběžné otázky týkají způsobů, na základě kterých musí vnitrostátní orgány používat celní kodex Společenství, je Soudní dvůr příslušný k tomu, aby poskytl předkládajícímu soudu všechny prvky výkladu nezbytné k tomu, aby mohl posoudit soulad dotčené vnitrostátní právní úpravy se základními právy, jejichž dodržování Soudní dvůr zajišťuje.

36 Dodržování práva na obhajobu přitom představuje obecnou zásadu práva Společenství, která se použije, jestliže správní orgán zamýšlí přijmout akt proti určité osobě, který nepříznivě zasahuje do jejího právního postavení.

37 Podle této zásady musí být osobám, kterých se týkají rozhodnutí významně ovlivňující jejich zájmy, umožněno užitečně vyjádřit jejich stanovisko ohledně skutečností, na kterých správní orgán zamýšlí založit své rozhodnutí. Musí za tímto účelem disponovat dostatečnou lhůtou (viz zejména výše uvedené rozsudky Komise v. Lisrestal a další, bod 21, a Mediocurso v. Komise, bod 36).

38 Tato povinnost přísluší správním orgánům členských států při přijímání rozhodnutí, která spadají do rozsahu působnosti práva Společenství, i když použitelná právní úprava Společenství takovou formalitu výslovně nestanoví. Pokud jde o provádění této zásady a konkrétněji lhůt pro uplatnění práva na obhajobu, je třeba upřesnit, že pokud tyto nejsou, jako je tomu ve věci v původním řízení, stanoveny právem Společenství, spadají do vnitrostátního práva, pokud jednak jsou stejné povahy jako ty, jež požívají jednotlivci

nebo podniky ve srovnatelných situacích vnitrostátního práva, a jednak nečiní prakticky nemožným nebo nadměrně obtížným uplatnění práva na obhajobu přiznaného právním řádem Společenství.

39 Předkládající soud se ve vztahu k zásadě dodržování práva na obhajobu zabývá dvěma body, a sice jednak tím, zda lze lhůtu osmi až patnácti dnů, jaká je uvedena v obecném pravidlu vnitrostátního práva, během níž může poplatník uplatnit své právo být vyslechnut, považovat za dostatečnou, a jednak tím, zda za okolností věci v původním řízení splňuje lhůta třinácti dnů, která uplynula mezi okamžikem, kdy bylo Sopropé umožněno uplatnit její vyjádření, a datem rozhodnutí o celním výměru, požadavky uvedené zásady.

40 Pokud jde o první bod, je třeba poukázat na to, že je obvyklé a ostatně účelné, že vnitrostátní právní předpisy stanoví v rámci četných stávajících správních řízení obecná pravidla, kterými se řídí lhůty. Stanovení takových pravidel sleduje rovněž smysl dodržování zásady rovného zacházení. Členským státům přísluší určit pro vnitrostátní právní předpisy, které spadají do rozsahu působnosti práva Společenství, lhůty odpovídající zejména významu rozhodnutí, která mají být přijata, pro zúčastněné osoby, složitosti řízení a právním předpisům, které mají být použity, počtu osob, které mohou být dotčeny, a dalším veřejným nebo soukromým zájmům, které je třeba zohlednit.

41 Pokud jde o vybrání dovozního cla po propuštění zboží, je třeba mít za to, že lhůta umožňující poplatníkovi uplatnit jeho právo být vyslechnut, která nesmí být kratší než osm dnů a nesmí překračovat patnáct dnů, prakticky neznemožňuje ani nadměrně neztěžuje výkon práva na obhajobu přiznaného právním řádem Společenství. Podniky, které mohou být dotčeny postupem dotčeným v původním řízení, jsou totiž odborné kruhy, které se obvykle zabývají dovozem. Mimoto použitelná právní úprava Společenství stanoví, že tyto podniky musí být schopny odůvodnit pro účely kontroly,

že všechny operace, které uskutečnily, proběhly v souladu s právem. Konečně, obecný zájem Evropského společenství a zejména zájem na co nejrychlejším vybrání svých vlastních příjmů vyžaduje, aby mohly být kontroly uskutečňovány bezodkladně a účinně.

42 Žalobkyně v původním řízení však před předkládajícím soudem uvedla, že měla pouze lhůtu osmi dnů k uplatnění svých vyjádření a že rozhodnutí o výměru bylo přijato pouze třináct dnů poté, co byla vyzvána k předložení svých připomínek. Předkládající soud z tohoto důvodu žádá Soudní dvůr o upřesnění, zda jsou takové lhůty slučitelné s právem Společenství.

43 I když není Soudní dvůr podle článku 234 ES příslušný k tomu, aby použil pravidlo Společenství na určitý spor, a tedy k tomu, aby posoudil ustanovení práva Společenství vzhledem k tomuto pravidlu, může nicméně v rámci soudní spolupráce zavedené tímto článkem na základě okolností uvedených ve spise vnitrostátnímu soudu poskytnout výklad práva Společenství, který pro něj může být užitečný při posuzování účinků tohoto ustanovení (rozsudky ze dne 8. prosince 1987, Gauchard, 20/87, Recueil, s. 4879, bod 5; ze dne 5. března 2002, Reisch a další, C-515/99, C-519/99 až C-524/99 a C-526/99 až C-540/99, Recueil, s. I-2157, bod 22, jakož i ze dne 11. září 2003, Anomar a další, C-6/01, Recueil, s. I-8621, bod 37).

44 V tomto ohledu je třeba upřesnit, že pokud vnitrostátní právní předpisy, jako jsou předpisy použitelné ve věci v původním řízení, stanoví lhůtu určenou k shromáždění připomínek zúčastněných osob v časovém rozpětí, přísluší vnitrostátnímu soudu přesvědčit se, zda lhůta takto individuálně přiznaná správním orgánem odpovídá zvláštní situaci dotčené osoby nebo podniku a zda jim umožňuje uplatnit jejich právo na obhajobu při dodržování zásady efektivity. Přísluší mu v tomto případě řádně zohlednit poznatky vlastní věci. Pokud jde o dovozy uskutečněné s asijskými zeměmi, mohou tak

být významné takové skutečnosti, jako je složitost dotčených operací, vzdálenost nebo také kvalita vztahů obvykle udržovaných s příslušnými místními správními orgány. Rovněž musí být přihlédnuto k velikosti podniku a skutečnosti, zda udržuje obvyklé obchodní vztahy s dotčenými zeměmi, či nikoliv.

45 Pokud jde o taková šetření, jako jsou dotčená v původním řízení, je třeba poznamenat, že představují celek. Daňová kontrola, která probíhá několik měsíců, a jejíž součástí je ověřování na místě a slyšení dotyčného podniku, jehož prohlášení jsou zakládána do spisu, tak může umožnit mít za to, že uvedený podnik se seznámil s důvody, pro které byla daňová kontrola provedena, a s povahou skutečností, které mu byly vytýkány.

46 Takové okolnosti umožňující prokázat, že byl dotyčný podnik během kontroly při plné znalosti případu vyslechnut, musejí být rovněž zohledněny.

47 Soudu, jemuž byl spor v původním řízení předložen, přísluší přezkoumat, zda s ohledem zejména na tato jednotlivá kritéria splňuje lhůta, která byla přiznána příslušným správním orgánem v rámci časového rozmezí stanoveného vnitrostátním zákonem, výše připomínané požadavky práva Společenství.

48 Pokud se jedná o otázku, jaký dopad může mít na napadené rozhodnutí v původním řízení skutečnost, že bylo přijato třináct dní poté, co byla společnost uvědoměna o tom, že má lhůtu osm dnů k předložení svých vyjádření, je třeba uvést následující upřesnění.

49 Cílem pravidla, podle kterého osobě, jíž je určeno rozhodnutí nepříznivě zasahující do jejího právního postavení, musí být umožněno uplatnit její vyjádření před přijetím tohoto rozhodnutí, je, aby příslušný orgán rovněž užitečně zohlednil všechny rozhodné skutečnosti. Zajištění účinné ochrany dotyčné osoby nebo podniku má zejména za cíl, aby tito posledně uvedení mohli opravit chybu nebo uplatnit takové skutečnosti týkající se jejich osobní situace, jež mohou ovlivnit, zda rozhodnutí bude či nebude přijato nebo zda bude mít takový či jiný obsah.

50 Za těchto podmínek dodržování práva na obhajobu předpokládá, že aby bylo možné, že ten, kdo požívá tohoto práva, mohl užitečně vyjádřit své stanovisko, seznámí se správní orgán s veškerou požadovanou pozorností s připomínkami dotyčné osoby nebo podniku.

51 Pouze vnitrostátnímu soudu přísluší ověřit, zda s přihlédnutím ke lhůtě, která uplynula mezi okamžikem, kdy dotyčný správní orgán obdržel připomínky, a datem, kdy přijal své rozhodnutí, lze či nelze mít za to, že řádně zohlednil připomínky, které mu byly předány.

52 Je tedy třeba předkládajícímu soudu odpovědět, že pokud jde o vybrání celního dluhu za účelem vybrání dovozního cla po propuštění zboží, lhůta osmi až patnácti dnů ponechávaná dovozci, který je podezřelý z toho, že se dopustil porušení celních předpisů, pro předložení jeho vyjádření je v zásadě v souladu s požadavky práva Společenství.

53 Vnitrostátnímu soudu, kterému byl spor předložen, přísluší, aby s přihlédnutím k zvláštním okolnostem věci určil, zda lhůta skutečně ponechaná tomuto dovozci mu umožnila být účinně vyslechnut celní správou.

54 Vnitrostátní soud musí krom toho ověřit, zda je možné – s přihlédnutím ke lhůtě, která uplynula mezi okamžikem, kdy dotyčný správní orgán obdržel vyjádření dovozce, a datem, kdy vydal své rozhodnutí – se domnívat, že správní orgán řádně zohlednil vyjádření, která mu byla předložena.

K nákladům řízení

55 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) Pokud jde o vybrání celního dluhu za účelem vybrání dovozního cla po propuštění zboží, lhůta osmi až patnácti dnů ponechávaná dovozci, který je podezřelý z toho, že se dopustil porušení celních předpisů, pro předložení jeho vyjádření je v zásadě v souladu s požadavky práva Společenství.

2) Vnitrostátnímu soudu, kterému byl spor předložen, přísluší, aby s přihlédnutím k zvláštním okolnostem věci určil, zda lhůta skutečně ponechaná tomuto dovozci mu umožnila být účinně vyslechnut celní správou.

3) Vnitrostátní soud musí krom toho ověřit, zda je možné – s přihlédnutím ke lhůtě, která uplynula mezi okamžikem, kdy dotyčný správní orgán obdržel vyjádření dovozce, a datem, kdy vydal své rozhodnutí – se domnívat, že správní orgán řádně zohlednil vyjádření, která mu byla předložena.

Podpisy.